

"Edirne'de Kültür ve Sanat"

**Ender
Bilar**

www.enderbilar.com

EDİRNE'NİN SESSİZ SORUNU: SUÇ VE ÇOCUKLAR -2

Yıllar itibarıyla yapılan değerlendirmeler, kentin Türkiye genelinde çocukların suça sürüklenme oranları bakımından ilk on il arasındaki yerini koruduğunu göstermektedir. Bu durum, çocuklar ile toplum arasındaki şiddet eğiliminin sürekliliğine işaret etmekte ve önleyici sosyal, psikolojik, eğitimsel, sportif ve kültürel mekanizmaların güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu çerçevede meseleye yalnızca günümüz koşulları üzerinden değil, Edirne'nin Cumhuriyet dönemi boyunca şekillenen kent yapısı ve kültürel altyapısı üzerinden de bakmak gerekir. Çünkü bir şehirde çocukların gelişimini destekleyen en temel unsurlardan biri, mahalle ölçeğinde bilgiye ve kültüre erişim imkânlarının varlığıdır.

Kentlerin sosyal dokusunu en çok etkileyen unsurlardan biri, şüphesiz mahalle kültürüdür. Edirne'nin kenar mahallelerinin eğitim, kültür, sportif ve sosyal yönden gerekli desteği görememesi bu mahalle sakinlerinin eğitimsel, kültürel ve sosyal yönden gelişmelerine önemli etki etmiştir. Bu bağlamda Edirne'de geçmişten günümüze yaşanan göç dalgaları, mahallelerin hızla büyümesine ve yeni toplulukların kent yaşamına katılmasına yol açmıştır.

Göç eden bazı grupların kentlerin kenar mahallelerinde kümelenerek homojen yerleşim alanları oluşturması, çocukların kent kültürüyle bütünleşmesini zorlaştırabilmektedir. Farklı kültür ve yaşam biçimleriyle sınırlı temas kurulması, çocukların toplumsal uyum becerilerinin gelişmesini ve kent yaşamının çeşitliliğini tanımalarını engelleyebilmektedir.

Bu tür mahallelerde sosyal ve ekonomik imkânların sınırlı

olması da çocukların gelişimini olumsuz etkileyebilmektedir. Eğitim olanaklarının yetersizliği, kültürel ve sportif faaliyetlere erişimin az olması çocukların sosyal, kültürel ve akademik gelişimini kısıtlayabilmektedir.

Ayrıca plansız kentleşme ve yetersiz altyapı nedeniyle güvenli oyun alanlarının azlığı ve bazı güvenlik sorunları çocukların sağlıklı ve güvenli bir ortamda büyümesini zorlaştırabilmektedir. Bu koşullar, çocukların olumsuz çevre etkilerine daha açık hale gelmesine ve kötü alışkanlıklar edinme riskinin artmasına neden olabilmektedir. Bu durum, çocukların suça yönelme olasılığını arttırabilecek bir zemin oluşturabilir ve kent yaşamına sağlıklı şekilde uyum sağlamalarını daha da güçleştirebilir.

Çağdaş bir ülke oluşun en belirgin özelliği, sosyal bir devletin ve demokrasi kültürünün varlığı/kalitesidir. Devlet, sosyal fonksiyonlarını kurumlarının iş gücü yeterliliği ve kalitesiyle ortaya koyar. Böyle bakıldığında, devletin sosyal hizmetler için ayırdığı mali kaynakları, uygulamadaki sosyal politikaları, çalıştırdığı personel sayı ve nitelikleri büyük önem taşır. Toplumun esenliği için sosyal devlet adına eğitim, sağlık, hukuk ve diğer sektörlerdeki hizmetleri yürütenlerin sayısı/kalitesi, güncel nüfusun nicelik, nitelik ve ihtiyaçlarıyla doğru orantılı olmalıdır.¹

Edirne'de özellikle kenar mahallelerde yaşayan çocuklar ve yetişkinler, çoğu zaman yeterli sosyal destek alanlarına erişememekte; eğitimsel, sportif ve kültürel faaliyetlerden uzak kalmaktadır. Bu durum, çocukların erken yaşta sağlıklı bir aidiyet duygusu geliştirmesini zorlaştırmakta ve çeşitli risk

faktörlerini arttırmaktadır. Bu nedenle suça sürüklenen çocuklar sorununa kalıcı çözüm, yalnızca cezai önlemlerle değil; çocukların hayatına erken dönemde dokunan, onları topluma buluşturan ve yeteneklerini ortaya çıkarmayı hedefleyen sosyal ve kültürel politikalarla mümkün olacaktır.

Nitekim Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Edirne'de 2024 yılı itibarıyla 6 yaş ve üzeri toplam nüfus 392.037 kişidir. Bu nüfusun 103.499'u ilköğretim mezunu olup 6.832'si okuma yazma bilmeyen, 26.327'si ise herhangi bir okul mezunu olmayan bireylerden oluşmaktadır. Ayrıca 1.681 kişinin eğitim durumuna ilişkin veri bulunmamaktadır. Söz konusu gruplar birlikte değerlendirildiğinde, 6 yaş ve üzeri nüfusun %41,92'sini oluşturmaktadır. Bu bağlamda kentte yaşayanların 62.763'ü yüksek okul/fakülte, 7.842'si yüksek lisans ve 1.851'i doktora düzeyinde eğitim almıştır. Bu verilerle kent nüfusunun 72.456'sı yükseköğretim ve üzeri mezundur. Bu grubun oranı ise %18,48'dir.²

TÜİK'in 2024 verilerine göre Edirne'de 6-13 yaş grubunda okuma yazma bilmeyen çocuk sayısı 668'dir. Sayı görece düşük görünse de, eğitim çağındaki bazı çocukların hâlâ eğitim sistemine dahil olmaması kaygı vericidir. Bu durum, kentteki eğitim düzeyine ilişkin önemli yapısal sorunların varlığına işaret etmektedir.

Bu noktada, çocukların eğitim ve sosyal gelişimini destekleyecek kamusal alanların önemi daha da belirgin hale gelmektedir.

Özellikle mahalle halk ve çocuk kütüphaneleri, bilgi merkezi ve/veya kültür evleri gibi çocukların sosyalleşebileceği, yeteneklerini keşfedebileceği ve kendilerini ait hissedebileceği alanlar, Edirne'de çocuk suçluluğunu azaltmada kritik bir rol üstlenebilir.

Bu bağlamda çocuklara erken yaşta sunulacak kültürel ve sosyal fırsatlar, yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda toplumun geleceğini de şekillendirecek temel bir yatırım niteliği taşımaktadır.

Aslında Edirne'nin mahallelerine kütüphane veya kültür evi kurulması çalışmalarını 1975 yılında Kaleiçi Semtinde başlatılması kararlaştırılmıştır.³ Latif Bağmen, Özlem Ağırman, Oral Onur, Mete Küçükkesin ve Ümmühan Vardar'dan oluşan Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yönetimi daha sonra bu çalışmalarını Karaağaç, Yıldırım ve Yeni İmaret semtlerinde sürdürmüştür.⁴

Birleşmiş Milletlerin 1979 yılını Dünya Çocuk Yılı ilan etmesinin ardından Edirne'de bu kapsamda çalışmalar yoğunlaşmıştır. Oluşturulan komite tarafından "Uzak Semtlere ve Köylere Çocuk Kütüphanesi Açma

Kampanyası" yürütülmüş, Karaağaç ve Yıldırım semtlerine çocuk kütüphaneleri açılması kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda kitap toplama kampanyaları düzenlenmiş, ayrıca Kapalı Cezaevi Çocuk Kitaplığı da programa dahil edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda Yıldırım semtinde bir çocuk kütüphanesi, 26 Mart 1979 tarihinde düzenlenen törenle açılmıştır.

Ancak bu kütüphane, Kültür Bakanlığı'nın belirlediği şartları taşımadığı gerekçesiyle kısa sürede kapatılmıştır. Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi'nin 9 Ağustos 1979 tarih ve 4 sayılı toplantısında, kütüphanenin kapatılma süreci ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün yazısında; binada tuvalet bulunmaması, yapının uygun fiziki koşulları sağlamaması ve uzun süreli kullanım güvencesinin olmaması gibi nedenlerle kütüphane olarak kullanımının uygun görülmediği belirtilmiştir. Ayrıca kadro ve ödenek yetersizliği de önemli bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Alternatif mekân arayışları sonuçsuz kalmış, mevcut binanın iyileştirilmesi ise maddi imkânsızlıklar nedeniyle gerçekleştirilememiştir.⁵

Bu veriler, özellikle kenar mahallelerde yaşayan çocuk ve bireylerin kütüphaneler ve bilgi merkezleriyle buluşturulamadığını göstermektedir. Oysa kütüphaneler, eğitimin önemli mekânlarıdır ve bilginin derinleştirilmesini temel alanlardır. Aynı zamanda her yaşta bireyin sosyalleştiği, kendini geliştirdiği ve kişisel becerilerini keşfettiği ortamlardır. Bu nedenle söz konusu eksiklik, önemli bir

sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak, Dünya Çocuk Yılı kapsamında açılması hedeflenen çocuk kütüphaneleri sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulamamıştır. Dönemin Belediye Başkanının da sürecin içinde yer almasına ve belediyelere kütüphane kurma görevi verilmiş olmasına rağmen, büyük emeklerle açılan bu kütüphaneye yeterli kurumsal destek sağlanamamıştır.

Bugün de şehrin kenar mahallelerinin hiçbirinde kütüphane, bilgi merkezi ya da kültür evi bulunmamaktadır. Bu eksiklik yalnızca bir hizmet boşluğu değil, çocukların bilgiye erişim hakkının ihmalidir. Bu koşullarda, "eşitlik" kavramı, "aydınlık bir gelecek" söylemi, somut karşılığını bulamayan bir temenniden öteye geçememektedir.

Çocuklarımızın sağlıklı ve güvenli, kültürel-sanatsal ve sportif etkinliklerle büyümesi dileğiyle, Mübarek Ramazan Bayramınızı Kutluyorum....

...Devam Edecek

Kaynaklar:

1- Solak, Adem (2013) Çocuk Odaklı Sosyal Risk Haritası, İstanbul: Hegem Yayınları : 39, s.:10

2- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İllere göre bitirilen eğitim durumu, 2023-2024

3- Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi (1975) Yönetim Kurulu Kararı, Tarih: 15.3.1975, Sayı No:3, Madde: 3 sayılı karar tutanağı

4- Edirne Gazetesi (1978) Yıl:Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Karaağaç, Yıldırım, Yeniimarete Kütüphane Açacak. 29 Mayıs 1978, Yıl:16, Sayı:4572. s.:1.

5- Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi (1979) Yönetim Kurulu Kararı, Tarih: 9.8.1979, Sayı No:4 sayılı toplantı karar tutanağı.

Ezan Vakitleri					
İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
05:46	07:13	13:27	16:49	19:31	20:51

YeniGün
OFSET
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:

Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarık ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 19 MART 2026 Sayı:6255

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

YeniGün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanlar No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel./Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:5000 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:7500 TL. -

Resmi İlanlar Sütun cm:232 TL. - Zayıf İlanı 300 TL.

Fiyatı 10 TL. - Eski gazete satış bedeli 20 TL - Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir.

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

EDİRNE

ECZANE

REYHAN ECZANESİ

DİLAVERBEY MAH. BALIKPAZARI CAD. NO:39 EDİRNE
TEL: 0284 225 39 89

EREN SAVAŞCI ECZANESİ

1. MURAT MAH. GÜNAYDIN SOK. ÇAKIRI APT.NO:10(MARGİ
OUTLET YANI) EDİRNE
TEL: 0284 236 63 64

DENİZİM ECZANESİ

ABDURRAHMAN MAH. TARLAKAPI CAD. NO:10Z01 (DEĞİRMEN
KAVŞAĞI2M MIGROS YANI) EDİRNE
TEL: 0284 214 00 08